

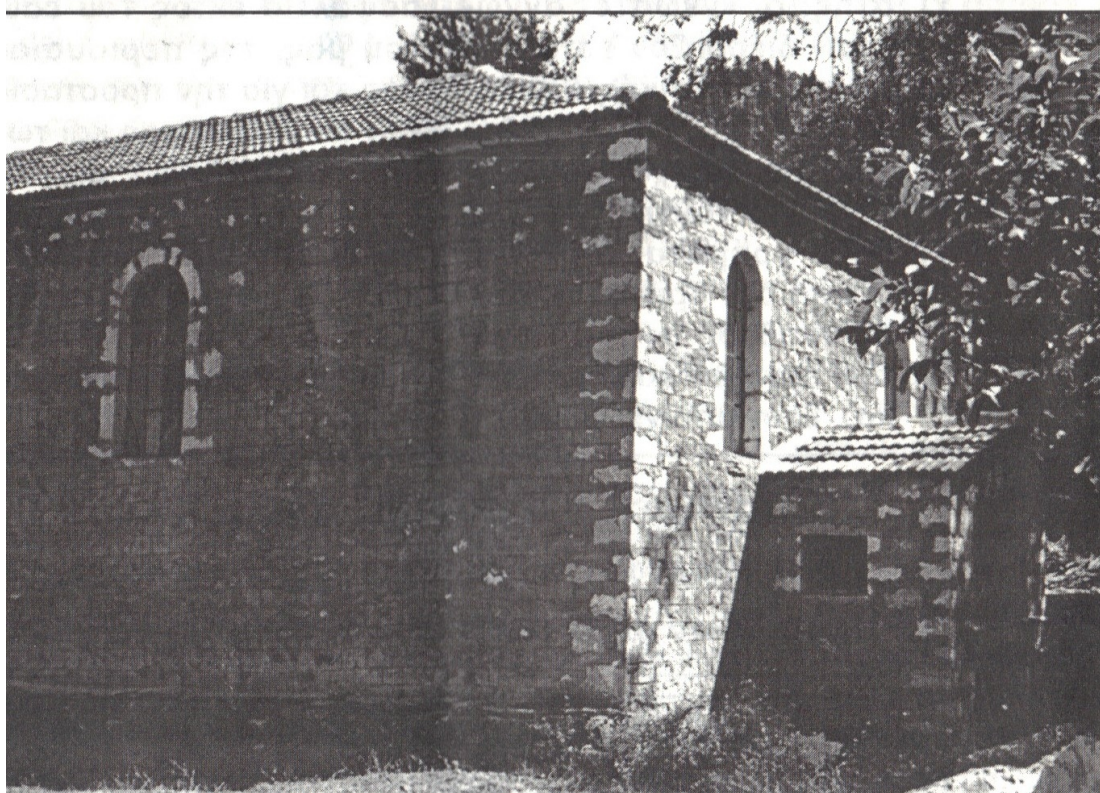
Καστανιώτικες ιστορίες

«ΜΕΓΑΛΟΒΔΟΜΑΔΙΑΤΙΚΑ ΚΙ ΑΛΛΟΤΙΝΑ»

του Γιάννη Δημ. Υφαντόπουλου, Φιλόλογου Λυκειάρχη
και Προέδρου του 3ου Κυνηγετικού Συλλόγου Αθηνών
και του Συλλόγου των Απανταχού Καστανιωτών
«Ο ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ»

«Έστησαν τὰ τριάκοντα ἀργύρια»

Η εκκλησία του Αγίου Νικολάου. Χτίστηκε στα 1795 επί Αλή Πασά.

Δύο μέρες της Μεγάλης Εβδομάδας τα παλιά τα χρόνια είχαν ιδιαίτερη σημασία και γιορτάζονταν με μεγάλη ευλάβεια στο χωριό μας ΚΑΣΤΑΝΙΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ), η Μεγάλη Πέμπτη και η Μεγάλη Παρασκευή.

Το πρωί της Μεγάλης Πέμπτης πηγαίναμε όλοι στην παλιά εκκλησία της Παναγίας, όπου υπήρχε και το παλιό νεκροταφείο του χωριού μας, πριν από τα 1933, οπότε από τον αείμνηστο ΖΑΧΟ ΧΡ. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟ ως Πρόεδρο και επικεφαλής των μεγάλων και σπουδαίων έργων στο χωριό μας κτίστηκε η εκκλησία των Αγίων Πάντων και το καινούριο νεκροταφείο. Στα δύο μικρά πεζούλια που βρίσκονταν πάνω από την εκκλησία και στο χώρο που είναι κτισμένο σήμερα το ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΜΑΣ ΚΕΝΤΡΟ καθώς και στο προαύλιο του θάβονταν για δυο περίπου αιώνες όλοι οι Καστανιώτες, όσοι κατά καιρούς εκδημούσαν για την Ουράνια Πολιτεία. Εκεί, στα φτωχικά και απέριττα μνήματα με τους ξύλινους σταυρούς, ανάβαμε τα μελισσοκέρια μας και διαβάζαμε τρισάγιο για τους νεκρούς προγόνους μας.

Η παλιά Εκκλησία της Παναγίας. Φωτ. Γιάννη Δ. Υφαντόπουλου, Πάσχα 1976

Το βράδυ της ίδιας μέρας στην ιστορική εκκλησία του Αγ. Νικολάου παρακολουθούσαμε με κατάνυξη, μικροί και μεγάλοι, την Ακολουθία της Σταύρωσης του Χριστού μας και τα δώδεκα Ευαγγέλια.

Εφημέριος του χωριού μας ήταν ο αείμνηστος παπα - Κώστας, αυτός που ευλόγησε πολλούς από εμάς, όταν γεννηθήκαμε, και λίγο μετά μας βάφτισε - κατά προτίμηση στα σπίτια μας - όπως γινόταν τον παλιό καιρό.

Όλοι οι χωριανοί μας διακρίνονταν για τη βαθιά πίστη τους και την αφοσίωσή τους στις γνήσιες εκκλησιαστικές και λατρευτικές παραδόσεις μας. Υπήρξαν όμως και κάποιες συγκυρίες, κάποια τυχαία και απρόσμενα περιστατικά που επηρέασαν αρνητικά και ευτράπελα το βαρύ και πένθιμο κλίμα της Μεγαλοβδομάδας, όπως το ζούσαμε στη μικρή κοινωνία του χωριού μας εκείνον τον καιρό.

Σε ένα τέτοιο περιστατικό θα αναφερθούμε σήμερα, έχοντας πρόθεση να το ξαναθυμηθούμε όσοι το ζήσαμε, αλλά να γνωρίσουν και οι πιο νέοι πρόσωπα, συνήθειες και συμπεριφορές κάποιων συγχωριανών μας που εδώ και πολλά χρόνια μίσεψαν για το ταξίδι χωρίς γυρισμό.

Ήταν, θυμάμαι, Μεγάλη Πέμπτη βράδυ ένα ή δύο χρόνια μετά το 1955, χρονιά που ήρθε από την Αμερική ο για πολλά χρόνια ξενιτεμένος εκεί πατέρας μου.

Στα δυο τριθέσια ψαλτήρια του Αϊ - Νικόλα είχαν πάρει τη θέση τους οι ψάλτες εκείνου του καιρού πολύ νωρίς, προτού να αρχίσει η ακολουθία της Μεγάλης Πέμπτης. Στο δεξιό ψαλτήρι πρωτοψάλτης ήταν ο μπαρμπα - Αντρίτσος ο Κουτρούμπας, ενώ στο αριστερό τον πρώτο λόγο τον είχε ο μπαρμπα - Θανάσης ο Γρούμπας, σώγαμπρος στο χωριό μας που καταγόταν από το Δερμάτι και για πολλά χρόνια είχε δουλέψει ως σερβιτόρος στην Αθήνα, στα μεγαλύτερα εστιατόρια, σερβίροντας βασιλιάδες, πρίγκιπες, πρωθυπουργούς, υπουργούς, βιομήχανους και μεγάλους επιχειρηματίες της παλιάς Αθήνας.

Ο μπαρμπα - Αντρίτσος, κουμπάρος και παιδικός φίλος του μακαρίτη του πατέρα μου, τρία - τέσσερα χρόνια μεγαλύτερος του είχε καφενείο και μπακάλικο τότε στο χωριό. Επιπλέον έκανε περιστασιακά τον αγωγιάτη και τρέφοντας πάντοτε μια ή δυο αγελάδες είχε και δικό του ζευγάρι ή γινόταν σέμπρος με κάποιον άλλο συγχωριανό μας, για το όργωμα και το σπάρσιμο των χωραφιών μας από το Λιναράκι και το Σαγιά μέχρι τις Γούρνες. Κληρωτός του 1912 ο μπαρμπα - Αντρίτσος πήρε μέρος στους βαλκανικούς πολέμους μαζί με τον παπα - Κώστα και με άλλους συγχωριανούς μας. Πολέμησαν

Ο μπαρμπα - Αντρίτσος Κουτρούμπας στο Κυριακάλωνα της Μεγάλης Εβδομάδας του 1967. Καμιά δεκαριά χρόνια πριν τη φωτογραφία αυτή είχε πρωτοστατήσει στην ιστορία που περιγράφεται

ηρωικά στο θρυλικό Μπιζάνι και αργότερα, όταν γύρισαν στο χωριό, συγγένεψαν, αφού ο μπαρμπα - Αντρίτσος πήρε για σύντροφο της ζωής του τη θεία Δέσπω, την αδελφή του παπα - Κώστα.

Μικρός ο μπαρμπα - Αντρίτσος πήγε στο σχολαρχείο του Προυσού. Εκεί έμαθε γράμματα, μένοντας στο μοναστήρι της Παναγίας της Προυσιώτισσας, όπου έμαθε και την ψαλτική, τους οκτώ δηλαδή ήχους, τους οποίους απέδιδε υπέροχα με την ένρινη και μελωδική φωνή του.

-Τι τα θέλεις, τι τα γυρεύεις, έλεγε ο μακαρίτης ο πατέρας μου. Ο Αντρίτσος ξέρει και ψέλνει καλά! Ευχαριστίσαι να τον ακούς!

Ο μπαρμπα - Θανάσης ο Γρούμπας όμως δεν ήξερε καλά τους ήχους. Παρακολουθώντας τις ιερές ακολουθίες και τη θεία Λειτουργία σε κάποιες εκκλησίες της Αθήνας, όταν δούλευε εδώ, εξοικειώθηκε ιδιαίτερα με μερικά τροπάρια και προσάρμοζε - κατά περίπτωση - και τις άλλες ακολουθίες, σύμφωνα με τις ψαλτικές γνώσεις και εμπειρίες που είχε. Αυτό θα γινόταν και εκείνη τη

Και πάλι εδώ ο μπάρμπα - Ανδρίτσος Κουτρούμπας
θρυλική - για τα Καστανιώτικα δεδομένα - Μεγάλη Πέμπτη.

Ο παπα - Κώστας, όταν άρχισε να σουρουπώνει, αφού πρώτα χτύπησε την καμπάνα έβαλε «Ευλογητός» και άρχισε η ακολουθία της βραδιάς.

Διάβασε, όσο πιο γρήγορα μπορούσε, το 1ο Ευαγγέλιο, που ήταν και το πιο μεγάλο, και όταν το τελείωσε οι ψάλτες με πρώτο τον μπαρμπα-Αντρίτσο άρχισαν να ψάλλουν τα αντίφωνα. Μετά το 2 Ευαγγέλιο ήρθε η σειρά των τροπαρίων του 6ου αντιφώνου σε ήχο βαρύ, που άρεσε ιδιαίτερα στον μπαρμπα - Αντρίτσο. Ακολούθησε το 3ο Ευαγγέλιο και λίγο μετά σε ήχο β' (δεύτερο) ψάλλθηκαν τα ιδιόμελα του όγδοου αντιφώνου.

Στο τέλος του αντιφώνου αυτού, ο μπαρμπα - Αντρίτσος, μετά το Δόξα Πατρί είπε στον μπαρμπα - Θανάση το Γρούμπα να πει αυτός το Και νυν και το Θεοτοκίο που ακολουθούσε, έχοντας προφανώς - πρόθεση να αρχίσει αυτός το επόμενο, το ένατο (θ') αντίφωνο με πρώτο τροπάριο σε ήχο γ' (τρίτο) το «**Ἔστησαν τὰ τριάκοντα ἀργύρια**».

Το τροπάριο αυτό ήταν ίσως το πιο αγαπημένο τροπάριο για τον μπαρμπα-Αντρίτσο από όλη την ακολουθία της Μεγάλης Πέμπτης. Ήθελε να το λέει πάντοτε αυτός, όπως συνήθιζε για πολλά χρόνια.

Ο μπαρμπα - Θανάσης ο Γρούμπας όμως, έχοντας πρόθεση εκείνη τη χρονιά να πει αυτός οπωσδήποτε το συγκεκριμένο τροπάριο, δεν κατάλαβε πού απέβλεπε ο μπαρμπα - Αντρίτσος, όταν τον προέτρεψε να πει αυτός το τελευταίο τροπάριο πριν το συγκεκριμένο ιδίωμα.

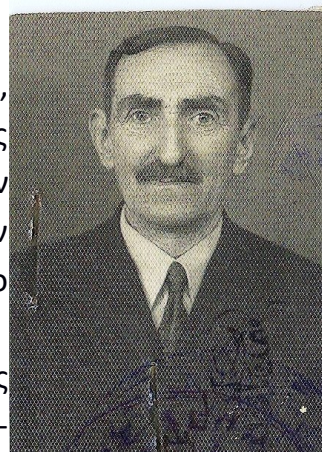
Δεν πρόλαβε καλά-καλά ο μπαρμπα - Θανάσης να τελειώσει το τροπάριό του και ο μπαρμπα-Αντρίτσος άρχισε το αγαπημένο του τροπάριο. Χωρίς να χάσει καιρό ο μπαρμπα - Θανάσης άρχισε και αυτός να ψάλλει το ίδιο τροπάριο, πιστεύοντας ότι θα ανάγκαζε τον μπαρμπα - Αντρίτσο να σταματήσει να αποτελείώσει αυτός το συγκεκριμένο τροπάριο.

Η εκκλησία στο μεταξύ είχε γεμίσει από κόσμο.

Ήρθαν πολλοί από τα Χάνια, από την Καστανούλα, από το Λιναράκι, τους Κήπους και το Κακκαβάκι.

Απόλυτη ησυχία επικρατούσε μέσα στην εκκλησία και

μόνο οι δυο ψάλτες, ο μπαρμπα-Αντρίτσος και ο μπαρμπα - Θανάσης ακούγονταν να ψέλνουν ασυγχρόνιστα το ίδιο τροπάριο, διεκδικώντας το ο καθένας για τον εαυτό του και επιδιώκοντας να κάνει τον άλλο να σταματήσει να ψέλνει. Όταν είπαν «την τιμήν του τετιμημένου», σταμάτησαν απότομα και οι δύο.

Ο μπαρμπα - Θανάσης ο Γρούμπας στα 1950 στην Αθήνα προτού να πάρει τη σύνταξή του και να εγκατασταθεί μόνιμα στο χωριό μας. Μαζί με τον μπαρμπα - Αντρίτσο Κουτρούμπα για το «Ἔστησαν τὰ τριάκοντα ἀργύρια...» έστησαν τρικουβερτο καθγά.

Ο παπα -Κώστας

-Αυτό είναι δικό μου, Αντρίτσο, είπε ο μπαρμπα - Θανάσης ο Γρούμπας με τρεμουλιαστή - από τον εκνευρισμό του - φωνή.

-Τι λες, μωρέ, δικό μου είναι, απάντησε ο μπαρμπα-Αντρίτσος.

Δικό μου ο ένας, δικό μου ο άλλος άρχισαν για τα καλά τον καβγά.

-Πες τα όλα μοναχός σου, να δούμε τι θα καταλάβεις ήταν ο τελευταίος λόγος του μπάρμπα - Αντρίτσου και εγκαταλείποντας βιαστικά το ψαλτήρι του βγήκε έξω από την εκκλησία και φοβερά εκνευρισμένος, «πυρ και μανία από τα νεύρα του», όπως λέγαμε τότε στο χωριό μας, κάθισε στο πέτρινο πεζούλι , αμέσως δεξιά από την κεντρική είσοδο της εκκλησίας. Κουτσαίνοντας ελαφρά και ο μπαρμπα -

Θανάσης, με το μπαστούνι του προτεταμένο σαν να ήταν λόγχη, βγήκε και αυτός από την εκκλησία και κάθισε στο πεζούλι απ' την εντελώς αντίθετη μεριά.

Ο παπα - Κώστας που τότε συνειδητοποίησε τι είχε συμβεί, σταμάτησε την ακολουθία και βγήκε κι αυτός από την εκκλησία λέγοντας ότι τα καμώματα αυτά των δυο ψαλτών του «είναι ντροπής πράγματα»! Πρώτα πήγε στον γαμπρό του, τον Αντρίτσο, και τον παρακάλεσε να γυρίσει στη θέση του, εγκαταλείποντας τις παραξενιές και τα πείσματα.

Αμετάπειστος ο μπαρμπα - Αντρίτσος είπε στον κουνιάδο του, τον παπα - Κώστα:

-Άντε, παπά μ' φεύγα από 'δω να μη σου πω καμιά κουβέντα και κολαστώ, μέρα που είναι.

Ύστερα ο παπα - Κώστας πήγε στο μέρος που καθόταν ο μπαρμπα-Θανάσης ο Γρούμπας. -Έλα, μωρέ Θανάση, άντε δώσε εσύ τόπο στην οργή. Θα μας σιχαθεί ο Θεός! Μπες εσύ μέσα στην εκκλησιά κι ύστερα θα' ρθεί κι ο Αντρίτσος. Τίποτα κι ο μπαρμπα-Θανάσης. Εκεί στο πεζούλι του Αϊ-Νικόλα καρφωμένος κι ακίνητος.

Στο μεταξύ πολλά σεβάσματα πρόσωπα του χωριού μας εκείνο τον καιρό βγήκαν και αυτά από την εκκλησία και είτε μεμονωμένα είτε και σε μικρές ομάδες - ανάλογα βέβαια με τη συγγένεια ή τη φιλία που είχαν με τον ένα ή με τον άλλο ψάλτη - προσπαθούσαν να τους μεταπείσουν να γυρίσουν στη θέση τους μέσα στην εκκλησία.

Ανάμεσα σ' αυτούς, που έπαιζαν το ρόλο του διαιτητή και μεσολαβητή, ήταν και ο πατέρας μου που είχε φιλία και με τους δυο! Αυτοί το χαβά τους!

-Άντε, πάμε μέσα στην εκκλησιά να συνεχίσουμε την ακολουθία με τους άλλους ψαλτάδες που έχουμε κι ας τα πουν όπως μπορούν και όσο ξέρουν, είπε ο παπα-Κώστας.

Έτσι και έγινε. Με πρώτο τον παπά και κατόπιν τους άλλους που είχαν βγει να μεταπείσουν τους δυο ψάλτες να επιστρέφουν στη θέση τους γύρισαν όλοι μέσα στην εκκλησία του Αϊ - Νικόλα.

Καθώς δρασκέλιζαν την πόρτα της εκκλησιάς ο μπαρμπα - Βαγγέλης ο Βαστάκης, απευθυνόμενος προς τον πατέρα μου είπε δυνατά για να τον ακούσουν και οι δυο πεισμωμένοι ψάλτες. -Τι τα θέλεις, Μήτσο, τι τα γυρεύεις! Δεν μιλάει ο Αντρίτσος και ο Θανάσης. Μιλάει το άτιμο το ρακί γι' αυτό κάνουν - γέροντες άνθρωποι - σαν τα μωρά παιδιά!

Τα λόγια αυτά έπαιξαν προφανώς καθοριστικό ρόλο και σε δυο τρία λεπτά πρώτος ο μπαρμπα - Θανάσης και αμέσως μετά ο μπαρμπα - Αντρίτσος γύρισαν στις θέσεις τους, συνειδητοποιώντας - προφανώς - ότι δεν είχαν άλλα περιθώρια να κάνουν πείσματα.

Η αλήθεια ήταν ότι και οι δυο τους, προτού να 'ρθουν στην εκκλησία, στα σπίτια τους, τράβηξαν, έτσι για το καλό, να πάνε κάτω τα φαρμάκια, και από δυο τρία τσίπουρα. Είχαν περιθώριο πριν να βγει ο Εσταυρωμένος να πιουν λίγο ρακί, γιατί από τότε και μετά μέχρι το μεσημέρι του Μεγάλου Σαββάτου απαγορευόταν αυστηρώς κάθε ρακοκατάλυση ή κρασοκατάλυση, σύμφωνα με τα έθιμα του χωριού μας. Ιδιαίτερα την επόμενη ημέρα, τη Μεγάλη Παρασκευή, μόνο ξύδι επιτρεπόταν να πίνουμε, μικροί και μεγάλοι, τραπέζι δε στρώναμε ποτέ και το μοναδικό φαγητό μας ήταν αλάδιαστα φασόλια, καμιά ελιά (σπάνιο είδος) και ξερό ψωμί.

Έτσι και στην περίπτωση των δυο ψαλτών μας τα δυο - τρία τσίπουρα δεν ήταν μόνο κάτι το επιτρεπόμενο, αλλά επιβαλλόταν από τα πράγματα, αφού για δυο μερόνυχτα θα έμεναν χωρίς ρακί και χωρίς κρασί. Η επιστροφή όμως των ψαλτών στη θέση τους επέβαλε και κάποιες αμοιβαίες εξηγήσεις και συμφωνίες με τον παπα - Κώστα τι θα πουν και με ποια σειρά θα το πουν.

Αποφάσισαν, λοιπόν, το επίμαχο τροπάριο να το παραλείψουν, καθώς και πολλά άλλα για να εξοικονομήσουν χρόνο. Ο παπα - Κώστας θα διάβαζε τα Ευαγγέλια το ένα μετά το άλλο και θα αρκούνταν, μετά από κάθε Ευαγγέλιο, στο να λένε: «Δόξα τη μακροθυμία σου, Κύριε, δόξα σοι» ή θα επέλεγε ο μπαρμπα - Αντρίτσος και κάποια τροπάρια, υποδειχνοντας - στη συνέχεια - στον μπαρμπα - Θανάση ποιο τροπάριο θα έλεγε εκείνος.

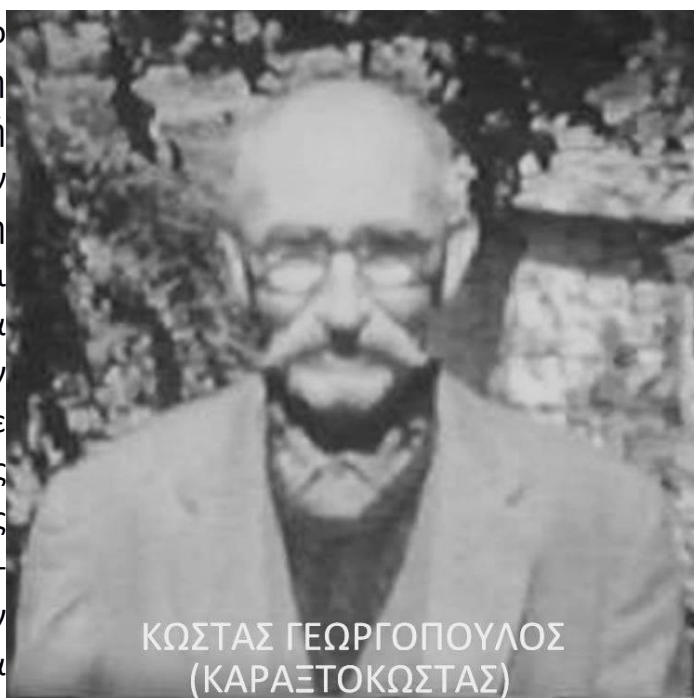
Όλα, λοιπόν, συμφωνήθηκαν και ήταν σαν να μην έγινε τίποτα. Μόνο κάποια χαμόγελα, εντελώς διακριτικά, στο εκκλησίασμα φανέρωναν την απορία, την ανοχή αλλά και τη συγκατάβαση των συγχωριανών μας γι' αυτά

που είχαν συμβεί. Και ενώ όλα πήγαιναν κατ' ευχήν και σε λίγο θα έβγαινε ο Εσταυρωμένος τι ήταν να πει κάποιος δυνατά για να τον ακούσει ο νεωκόρος της εκκλησίας, ο μπαρμπα - Κώστας ο Γεωργόπουλος, ο Καραξτοκώστας, όπως συνήθιζαν να τον λένε στο χωριό. -Πουντιάσαμε, μέσα - έξω με την πόρτα ανοιχτή τόση ώρα. Δεν ανάβουμε τη σόμπα να ζεσταθούμε λίγο;

Αμέσως ο μπαρμπα - Κώστας κατευθύνθηκε προς τη σόμπα της εκκλησιάς του Αϊ - Νικόλα να την ανάψει. Ήθελε να καλοπιάσει όλους τους συγχωριανούς μας, γιατί την ημέρα της Ανάστασης θα του έβγαζε ο παπάς δίσκο, όπως συνηθιζόταν.

Ο μπαρμπα - Κώστας, παρά τα εβδομήντα του χρόνια, ήταν ακμαίος και δούλευε στα χωράφια του, από τον Τρόχαλο και το Προσκύνημα μέχρι την Παλιόστανη. Έχοντας υπηρετήσει στο Υγειονομικό ως νοσοκόμος, όταν ήταν στρατιώτης, ήξερε και έκανε καμιά ένεση, γι' αυτό και τον έλεγαν σκωπτικά και πειραχτικά «κυρ γιατρό». Παράλληλα με τις γεωργικές του ασχολίες έκανε και το νεωκόρο και για ψυχική ωφέλεια αλλά και γιατί έπαιρνε και καμιά τριανταριά δραχμές το μήνα, εκτός βέβαια από κάποια τυχερά που είχε από τα μυστήρια και τις κηδείες.

Όταν έφτασε ο μπαρμπα - Κώστας στη σόμπα, άνοιξε τη μικρή πόρτα, έβγαλε τον αναπτήρα από την τσέπη του και πλησίασε να βάλει φωτιά στα ξύλα με ένα κερι. Νωρίς, μετά την ακολουθία που διαβάστηκε στην εκκλησία της Παναγίας το πρωί της μέρας εκείνης, ο μπαρμπα-Κώστας ήρθε στην εκκλησία του Αϊ - Νικόλα να ετοιμάσει τα καντήλια και τη σόμπα για το βράδυ.

ΚΩΣΤΑΣ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ
(ΚΑΡΑΞΤΟΚΩΣΤΑΣ)

Το πρωί όμως στην Παναγία, θέλοντας να βρει κάποιον να πάει τα πρόσφορα (τις λειτουργίες) στο σπίτι του παπα - Κώστα, γιατί συνηθιζόταν να φτιάχνει κάθε οικογένεια πρόσφορο για τους νεκρούς της, με δυνατή φωνή είπε: -Πού είναι, μωρέ, εκείνος ο Τσιαγαλίας; Τον θέλει ο παπάς να πάει στο σπίτι του τις λειτουργίες.

Οι Καστανιώτες στον Άγιο Δημήτριο στις 4/9/1955 όταν άρχισε η διάνοιξη του αυτοκινητόδρομου Καστανιάς - Τόρνου - Προυσού. Πρώτος στη φωτογραφία με το κασκέτο και το φτυάρι στο χέρι ο μπαρμπα - Κώστας Γεωργόπουλος - Καραξτοκώστας, νεωκόρος και τότε των εκκλησιών του χωριού μας

Το παρατσούκλι αυτό το είχαν δώσει στον Παναγιώτη τον Μπαλτά, δεύτερο εξάδελφό μου, μετανάστη στη Μελβούρνη της Αυστραλίας πριν από πολλά χρόνια, γιατί, όταν ήταν μικρός - αφού ορφάνεψε από πατέρα στα χρόνια της Κατοχής - κάθε φορά που τον ρωτούσαν οι συγχωριανοί μας τίνος είναι, αυτός απαντούσε: -«Τσιαγαλίας», δηλαδή της Αγλαΐας, όπως έλεγαν τη μάνα του. Αυτό του έμεινε για πάντα, όσο ζούσε στο χωριό. Τον πείραζε όμως πολύ, όταν τον έλεγαν έτσι και είχε απόλυτο δίκιο.

Άκουσε, λοιπόν, και τον μπαρμπα - Κώστα, το νεωκόρο των εκκλησιών του χωριού μας, να τον προσφωνεί με το παρατσούκλι του και αποφάσισε να τον εκδικηθεί, σκαρώνοντας του μάλιστα φάρσα μεγάλη.

Ακολούθησε λοιπόν τον μπαρμπα - Κώστα μέχρι τον Αϊ - Νικόλα και όταν εκείνος - έχοντας ετοιμάσει καντήλια και σόμπα - έφυγε για το σπίτι του, ο Παναγιώτης ο Μπαλτάς, ο επιλεγόμενος Τσιαγαλίας μπήκε κρυφά στην εκκλησία, έχοντας μαζί του πετρέλαιο και μπαρούτι μαύρο, το οποίο είχε αγοράσει από το μαγαζί του μπαρμπα - Αντρίτσου, για να φτιάξει - δήθεν - τρίγωνα και βαρελότα για το βράδυ της Ανάστασης.

Με ιδιαίτερη επιμέλεια και τέλεια απόκρυψη, πίσω από τις ξερές λατσούδες έβαλε το μπαρούτι και το πετρέλαιο μουσκεύοντας ένα βαμβάκι, για να κάψει το μουστάκι του μπαρμπα - Κώστα, όταν αυτός θα πλησίαζε

πολύ να βάλει φωτιά στο βαϊνορέτσινο (=ρετσίνι βαρελιών) που χρησιμοποιούσαμε ως προσάναμμα.

ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ: Ζωγραφική σε χαρτόνι από την κα Πόπη Κοντομίχη, συζύγου του Γιάννη Δ. Υφαντόπουλου, Φιλολόγων. Μάρτιος 2014.

Ένα «μπαφ» ακούστηκε και φλόγα μεγάλη βγήκε από τη σόμπα καίγοντας τον μπαρμπα-Κώστα στο πρόσωπο και τσουρουφλίζοντας εντελώς το μουστάκι του και τα ματοτσινόρά του. Ακράτητα γέλια ξέσπασαν στο εκκλησίασμα για το κωμικοτραγικό συμβάν. Πολλοί έτρεξαν να περιποιηθούν τον τραυματισμένο στο πρόσωπο συγγενή, γείτονα, φίλο και συγχωριανό! Άλλοι, κρατώντας την κοιλιά τους ή κλείνοντας τη μύτη τους, έβγαιναν ο ένας μετά τον άλλο από την εκκλησία του Αϊ - Νικόλα στο προαύλιο για λίγο, μόνο για να συνέλθουν, μέχρι να αποκατασταθεί η τάξη.

Και ενώ συνέβαιναν αυτά, ο τότε Πρόεδρος του χωριού μας, ο Χαρίλαος ο Κουτρούμπας, μακαρίτης κι αυτός εδώ και δύο χρόνια, πήρε από το παγκάρι της εκκλησιάς ένα μικρό δίσκο και άρχισε να τον περιφέρει λέγοντας άλλοτε με σοβαρό ύφος και άλλοτε ξεσπώντας σε γέλια: 'Ότι

προαιρείσθε, χωριανοί, για τα μουστάκια, για τα καμένα μουστάκια του μπαρμπα-Κώστα!

Νέα διακοπή στην Ακολουθία της Μεγάλης Πέμπτης εκείνης της χρονιάς. Όλο το χωριό ζούσε μια ιλαροτραγωδία. Πένθος και πόνος ψυχής από τη μια για το θείο δράμα και το σωτήριο πάθος, ακράτητα γέλια από την άλλη για τα δυο απρόσμενα συμβάντα στο χωριό μας.

Όλοι πίστεψαν ότι ο μπαρμπα - Κώστας κήκε από δική του απερίσκεψία. Την άλλη όμως ημέρα, τη Μεγάλη Παρασκευή είχε μαθευτεί στο χωριό ότι το μουστάκι (κι ήταν το άτιμο παχύ και μεγάλο) του μπαρμπα -Κώστα, του νεωκόρου του χωριού μας, του επιλεγόμενου Καραξτοκώστα, το έκαψε ο Παναγιώτης ο Μπαλτάς, με άριστα σκηνοθετημένο τρόπο, για να τον εκδικηθεί, επειδή μπροστά σε τόσο κόσμο τον φώναξε «Τσιαγαλία», παρατσούκλι που τον ενοχλούσε αφάνταστα.

Ο ίδιος ο δράστης αυτοαποκαλύφτηκε με το τετράστιχο που συνέθεσε για το κατόρθωμά του και φρόντισε να το μάθει όλο το χωριό:

*«Μπάρμπα Κώστα, κυρ γιατρέ,
παν' τα μστάκια σ' καψαλέ!
Σ' τα 'καψε ο Μπαλτάς
να μάθεις να μιλάς».*

Όσο για την ακολουθία της Μεγάλης Πέμπτης, αυτή συνεχίστηκε και η εκκλησία απόλυσε κανονικά, παρά τις διακοπές και τις επιταχύνσεις για τα απρόσμενα.

Ο Εσταυρωμένος τοποθετήθηκε και τη χρονιά εκείνη στο μέσο σχεδόν της ιστορικής εκκλησίας του Αϊ - Νικόλα, κάτω από τον πολυέλαιο, όπως συνηθιζόταν από τα χρόνια τα παλιά και ίσως, εκεί, κάτω από το φως των καντηλιών και των μελισσοκεριών, συντροφευμένος από ουράνια τάγματα αγγέλων και αρχαγγέλων, από τα πολυόμματα Χερουβίμ και τα Εξαπτέρυγα Σεραφείμ να είπε για άλλη μια φορά για τους άδολους και άκακους συγχωριανούς μου: **«Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὁψονται».**

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ Ο ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗΣ Φ 93 ΑΠΡ ΜΑΪ ΙΟΥΝ 2002

Αρχείο, ψηφιακή επεξεργασία και συμπλήρωση φωτογραφιών: Ζαχ. Ζηνέλης